

## **Тема.** *Хто танцює і грає восени?*

**Матеріал до уроку.** К.Перелісна«Осінні танці»,  
М. Сингаївський «Осіння гра».

**МЕТА.** Вдосконалити навички правильного і виразного читання; навчитися голосом, інтонацією передавати настрій дійових осіб; розширити уявлення про красу природи восени; збагачувати словниковий запас; виховувати бережне ставлення до природи.

**Обладнання.** Малюнки: білки, осінніх листочків; костюм Осені, маска білки; стовбур дерева, листочки з написом, листочки для словникової роботи, горішки за правильну відповідь, картки із завданнями для групової роботи у вигляді листків дерев; [Презентація](#)  
[Мультимедійного супроводу до уроку](#) (значок "кк" - «клік

мишкою»)  
[https://docs.google.com/presentation/d/1eDXAm6H7Cst2\\_VIDn7aJGjTyFHmA7Kg1a5SXI97Eun4/pub?start=false&loop=false&delayms=3000](https://docs.google.com/presentation/d/1eDXAm6H7Cst2_VIDn7aJGjTyFHmA7Kg1a5SXI97Eun4/pub?start=false&loop=false&delayms=3000)

### **Хід уроку:**

#### **I. Організація класу до уроку.**

Пролунав дзвінок, починається урок.

Працюватимем старанно,  
щоб почути у кінці,

Що у третім класі учні —

Просто молодці!

## II.Актуалізація опорних знань

1.Розвиток зв'язного мовлення. Слайд

№ 2\_ "кк"

Скільки барв кругом розлито:

Пурпур,охра,зелень,просинь.

Це минає тепле літо,

Золота надходить осінь.

(На слайді картина І.Левітана «Золота осінь»)

*Аналіз картини в поєднанні з хвилиною спостереження.*

-Яку пору зображено?

-Яким кольором зображено ліс,травичка?

-Яке небо?

-Це початок осені чи кінець?

Тепер порівняйте,яка пора року за вікном?Ви йшли до школи,спостерігали,який колір переважає?

2.Фонетична зарядка. Слайд №3

"кк"

-Як шелестить листя в саду?

-Як завиває вітер?

-Як капають дощові краплини?

3.Чистомовка. Слайд № 4

"кк"

Ла-ла-ла-осінь вже прийшла.

Са-са-са-навколо краса.

Лі-лі-лі-летять журавлі.  
Ві-ві-ві-у теплі краї.

#### 4. Читання речень з дошки.

(На дошці записано вірш.

Слайд №5

"КК"

За командою вчителя, учні чергують темп читання: повільно, швидше, ще швидше, скоромовкою)  
Осінь мила, осінь люба.  
Ти усе нам розмалюй!  
Залишайся в нашім саді,  
Погуляй і потанцюй!

(На дошці Дівчина-Осінь)

### **III. Оголошення теми і мети уроку.**

Тема наша не проста, та для всіх цікава  
Будуть в ній нові слова, буде і забава.  
І скарбничку мовну цю, поки вивчим тему,  
Мовних скарбів пребагато ми з вами зберемо.  
Будуть знання і уміння, правила й завдання,  
Думки вашого творіння і оповідання,  
І вірші, й павутинка ваша, й власна ваша думка.  
Тему нашого уроку послухайте, будь ласка.

Слайд № 6

"КК"

**ТЕМА НАШОГО УРОКУ:** Хто танцює і грає восени?  
Ми будемо опрацьовувати вірш К.Перелісної «Осінні танці», та оповідання М.Сингаївського «Осіння гра».

На сьогоднішньому уроці ми вдосконалимо навички правильного і виразного читання; будемо вчитися голосом, інтонацією передавати настрій дійових осіб; розширимо уявлення про красу природи восени; збагачуватимемо словниковий запас.

#### **IV. Вивчення нового матеріалу.**

Опрацьовування вірша К.Перелісної «Осінні танці»

-Який вірш К.Перелісної ви недавно читали? (Осінь)

*Слайд № 7,8*

"КК"

##### 1. Відгадування загадки.

Рукавом махнув

Дерево зігнув?(Вітер)

-Так, молодці, це вітер. А тепер ми вирушаємо в осінню мандрівку. **Перша зупинка-сад.**

За кожну правильна виконану роботу ви одержуватимете листочок, який я буду чіпати на наше деревце, та ще я роздаватиму вам горішки, хто буде активний і спритний.

##### 2. Виразне читання вірша вчителем. (під музичний супровід)

-Зараз я читатиму вам вірш, а ви закривши очі, уявіть картинку, яка змальована у цьому віршику к.Перелісної.

-Між ким ведеться розмова?

-Погляньте на слайд і ви побачите, які ж красиві жоржини.

*Слайд № 9,10*

"кк"

-Які слова вам видалися незрозумілими?

3.Словникова робота. («Навчаючи-вчися») Робота в парах.

*Слайд №11*

"кк"

— Доберіть до слів однієї колонки пояснення з іншої, з'єднайте стрілкою. Домовтесь між собою, що один два слова, і інший -два.

|           |                      |
|-----------|----------------------|
| Сопілка-  | маленькі верби.      |
| Рудий-    | жовтий.              |
| Вербички- | музичний інструмент. |
| Жовтавий- | жовтогарячий, рижий. |

(Листок на дерево)

4.Самостійне читання вірша мовчки.

-Хто головний герой вірша?

-Яким він здався –сумним чи веселим? З яким настроєм треба читати?

5.Повторне читання «луною»(за сильнішим учнем)

-На чому вітер грав?

-Про що він просив?

6.Вибіркове читання.

- Хто першим відгукнувся на пропозицію вітру?Прочитайте слова жоржин.
  - Чому вітер не хотів ,щоб жоржини не танцювали?
  - Прочитайте,хто закрутився у танці?Чи такі танцюристи сподобалися вітру?
- (Листок на дерево)

### 7. Читання вірша в особах.

Вітер-

Жоржини-

Автор-

(Листок на дерево)

### 8.Робота з малюнком до вірша.

- Що зображено на малюнку?В яку пору осені відбувається події?
  - Яким ви уявляєте вітер?
  - Чи доводилося вам спостерігати осінні танці листопада?
  - Подивіть, як танцюють листочки. **Слайд №12** "кк"
- (Листок на дерево)

### ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА.

Опрацювання оповідання М.Сингаївського  
«Осіння гра».

**Слайд № 13**

"кк"

**-Друга наша зупинка-осінній ліс.**

1.Рольова гра.

-Як ви вже здогадалися,що гостею на нашому уроці є Осінь.Зустрічаймо її.А Осінь сама не прийшла,а привела кого?(білочку)  
(Заходить Осінь).

**Осінь.** Я – господиня Осінь  
В лісі походжаю  
Хто як потрудився  
У звірят питаю.

-Де ти ,білочко,живеш?  
Що ти ,білочко,гризеш?

**Білка:**-У зеленому ліску,  
У дуплі,у сосняку  
Я гризу горішки,  
І гриби,і шишки.

**Осінь.** А в морози люті,злі  
Ти не мерзнеш у дуплі?

**Білка.** Мене добре зігрів  
Моя шубка хутрова.  
І тому зимові дні  
Мені зовсім не страшні.

(Листок на дереві)

2. Словникова робота

Слайд № 14

"кк"

Клопоти- турботливі думки  
Впорядити -привести до ладу  
Замаскувати - зробити непомітним  
Відлига- потепління  
Не втямиш -не зрозумієш  
Безжурно -весело  
Завірюха -метелиця, хуртовина  
Розважається -грається

(Листок на дерево)

### 3. Читання оповідання комбінованим способом.

а)Читання вчителем до «Чи знаєте ви осінні білчинні ігри?»

б)Далі дочитуємо мовчки.

-Про що ви дізналися?

-Що видалося найцікавішим?

-Я думаю,як виглядає білочка,ви знаєте. **Слайд**

**№15,16 "кк"**

### 4)Повторне читання тексту.

- Ланцюжком»(до слів «розважається»)
- Далі гра «Небо і земля»-до кінця.

### 5)Відомості про поета ( «Крісло автора») Слайд № 17 "кк"

-Я,Микола Сингаївський,народився на Житомирщині.Чудова природа,серед якої минуло моє дитинство відобразилося у віршах,які я видав у першій збірці «Жива криниця». Для дітей видав збірки «Метелик у портфелі»,»Босоногий дощ».Мені

належать слова відомої пісні «Чорнобривців насіяла мати»...

(Листок на дерево)

#### 6)Аналіз змісту з елементами вибіркового читання

— У яку пору в білки найбільше клопотів? (Восени.)  
Чому? (Потрібно зробити запаси їжі, утеплити дупло.)

Що запасає на зиму стрибунка? (Сушить гриби, збирає горіхи, жолуді, шишки?)

Як білочка готує дупло до зими? (Вимощує, утепляє, впоряджує, замасковує.)

Як змінюється білоччина шерсть? (Білка скидає перед зимівлею руду шерсть, одягаючи сіру, теплішу, м'якшу, пухкішу шубку.)

Коли білка ховається в дуплі? (Коли завіють сніги, загудуть завірюхи.)

— Прочитайте, як білка розважається восени.

— Прочитайте рядки, що римуються.

— Розгляньте малюнок (с. 46). Які рядки тексту стосуються малюнка?

#### 7)Гра «Знайди речення»(«Мозкова атака»).

-Я називатиму початок речення,а ви відшукаєте його і прочитаєте повністю.

Білка скидає...

Треба на зиму...

Сковзне промінь...

Ще завіють сніги...  
Лист за листом...

### Листок на дерево.

8)Робота в групах.(Використовую метод «Вільний мікрофон»)

Слайд

№18,19,20,21 \_\_"кк"

1 група.Допишіть назви ознак до поданих слів  
Небо-  
Листя-  
Вітер-  
Білочка-

-Хто буде презентувати?Подякуємо цій групі.Молодці!

2 група  
Завдання:Читання деформованого тексту.

ліБка

Бікла — співжнай вітпоряний акротаб. Завдяик  
камтикіг нова когел зитьла оп деверах. риСпнот  
перестбуватири домагапоє говдий наспухтйи стіхв.  
ніВ жислуть кермом і рапашутом.

-Хто буде презентувати?Подякуємо цій групі.Молодці!

3 група

Завдання:Дивлячись на малюнок,користуючись текстом,доповніть розповідь про білку.

Білка — це невеличке \_\_\_\_\_. Хутро в неї влітку \_\_\_\_\_, а взимку — \_\_\_\_\_. Живе у \_\_\_\_\_ і \_\_\_\_\_, в \_\_\_\_\_дерев. Живиться \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_і \_\_\_\_\_.

Її найлютіший ворог — куниця.

(руде, звірятко, сіре, грибами, горіхами, лісах і садах, жолудями і шишками, в дуплах).

-Хто буде презентувати?Подякуємо цій групі.Молодці!

4 група

Завдання: Скласти асоціативну павутинку до слова «Осінь»

# ОСІНЬ

## Листок на дерево.

*Хвилинка –цікавинка.*

*Слайд №*

*22 "кк"*

Широко поширена думка, що білка харчується горіхами. Далеко не тільки горіхами і, тим більше, не лише лісовими горіхами. Все, що є в лісі їстівного, входить в її меню: всіляке насіння, зерна, бруньки, гілки, ягоди, молоді пагони, гриби, ну і звичайно, вміст шишок хвойних дерев. Але це тільки вегетаріанська кухня білки. Не всі знають, що вона охоче поїдає також комах.

## **5.Підсумок уроку.**

-Ось і підходить наша подорож до кінця. Зараз ми перевіримо чи були ви уважні,спостережливі на уроці.

### 1.Бесіда

-Хто восени танцює?

-Хто восени грається?

-Чи тільки іграми зайнята білочка?

-А скажіть,які ще звірі живуть у лісі?Чи потрібна їм допомога?Допомагають перезимувати лісовим мешканцям лісники,та ви також можете долучитися і допомогти їм в цьому. Обіцяєте?

### 2.Гра «Розсипанка»

\_ Подивіться,не тільки Осінь пофарбувала , прикрасила листя в саду чи в лісі,але й ви своїми стараннями,своєю працею на уроці прикрасили таке красиве деревце. А деревце не просте-воно загадкове. Давайте складемо із слів,що розсипалися речення(на звороті листочків речення «БУДУ Я ПРИРОДІ ВІРНИМ ДРУГОМ.»

Йтиму садом, полем, а чи лугом,  
буду я природі вірним другом,  
Не столочу навіть і трави,  
а скажу їй: зеленій, живи.

Коли лісом буду я іти,  
теж посію зерно доброти.  
Побажаю дереву і пташці,  
щоб жили вони в мирі і щасті.

-А як ви розумієте зміст цього речення?(Бережно ставитися до природи,охороняти її.)

5.Оцінки.

6.Д/з.ст.44-47,виразно читати,відповідати на питання;

Читайлик ст..15,завд.2